

Kap Verde Nytt

medlemstidning för
Vänskapsföreningen

Amigos de Cabo Verde

Nummer 3/ 2019 Årgång 29

Årsfesten blev som vanligt lyckad med mycket folk, kanske lockade av filmvisningen. Det utökade husbandet As Bandeiras gjorde förstås succé. **Stjärnhimlens förskola** har haft sitt årliga sopp drop-in och samlat in en massa pengar till julfirande och pedagogiskt material till Miniblack.

Fiskebyn Preguiça på São Nicolau har länge varit eftersatt, men ska nu bli föremål för en stor satsning. Vår ordförande Leontina Barreto har en aktiv roll i detta och beskriver projektet.

Musikstilen Morna har nu utsetts till världskulturarv enligt ett beslut som nyligen tagits av Unesco.

God Jul och Gott Nytt År önskar vi alla medlemmar och faddrar. Och passar på att rekommendera även i år ett bidrag till Miniblack som en meningsfull julklapp. Ett gåvobevis följer med tidningen.

Vi kan också glädjas åt stora bidrag till föreningens projekt.

Notiser

AU - Afrikanska Unionen – har slutit ett avtal om världens största frihandelszon, där Kap Verde kommer att ingå. Kap Verdes ekonomiska zon i havet ska öka från 370 till 650 km.

Kap Verde har också slutit avtal med USA om militärt stöd, kallat SOFA. Omdiskuterat och ska behandlas i konstitutionsdomstolen. Kap Verdes grundlag tillåter inte utländska militärbaser och det är inte aktuellt nu heller. USA letar nog annars efter en plats i Afrika för att förlägga sitt kommando för kontinenten – AFRICOM – som just nu finns i Tyskland.

President Ulisses Correia e Silva har luftat tankar om kapverdisk NATO-anslutning. USA:s ambassad i Praia ska flytta till en skoltomt alldeles intill regeringskansliet. Väckt mycket debatt.

Både i Mindelo (genom partipolitiskt oberoende organisationen SOCOLS) och på São Nicolau har det varit protester mot regeringen som man menar försummar den lokala utvecklingen.

Alkoholreklam är från 10 oktober i år förbjuden i Kap Verde enligt beslut i parlamentet. Alkohol får heller inte säljas av försäljare på gatan och får inte finnas i idrottsanläggningar, vid akademiska möten eller vid evenemang med ungdomar under 18 år.

Parlamentet antog 1 november nästan enhälligt en lag om jämställdhet inom politiken. I ett politiskt parti ska minst 40% av förtroendevalda vara kvinnor. Partiet UCID protesterade och menade att lagen skulle vara svår för ett litet parti att leva upp till.

Förhandlingar har inletts med EU om förenklingar av visumregler för kapverdier som reser till Europa. Ryssland och Kap Verde har enats om visumfrihet för korttidsresor.

Stjärnhimlens sopp-drop in

Förskolan Stjärnhimlen på Hammarö utanför Karlstad fortsätter sitt engagemang för Mini Blacks daghem i Praia.

Samarbetet är unikt och ger barnen i Hammarö möjlighet att förstå skillnaderna mellan deras liv i Sverige och den utsatta situation som barnen har i sitt fattiga bostadsområde i Kap Verdes huvudstad Praia. Det bidrar på ett fantastiskt vis till de svenska barnens utveckling och kunskap om världen.

Samarbetet har pågått i snart tio år och är verkligen imponerande. Under årets drop in fick man in 5.830 kronor, mycket pengar i ett land där en månadslön är mindre än en tiondel hos oss. De att möjliggör en fin julfest för barnen på daghemmet och ger en stor förstärkning av budgeten för pedagogiskt material.

Barnen mötte oss med frågor om hur barnen i Praia har det. De är stolta över att kunna bidra med stöd till de fattigare barnen på Kap Verde. Barnen har jobbat i veckor för att producera sina alster. De har ritat, målat och tillverkat bilder, tavlor och små modeller. Allt ställdes ut och erbjöds till försäljning till föräldrarna. Dagen innan hade de jobbat med maten; skalat grönsaker, hackat och tillagat en god broccolisoppa, som kom till sin rätt denna kulna och grå novemberaftnare. Den värmda och skapade gemenskap, en liten fest med mat och mingel.

Pedagogerna Ann Israelsson, Sofie Karlsson, Annelie Larsson, och Pia Karlsson. Sylvania är tvåa från höger.

Pedagogerna på förskolan drömmer om att resa till Kap Verde och besöka daghemmet i Praia. Det är inte omöjligt. För sju år sedan var delar av den dåvarande personalgruppen där och besökte Mini Black. Man fick uppleva vardagen i förskolan och man fick delta i festligheterna när skolan visade upp kulturella aktiviteter på den egna idrottsarenan. Det var sång och dans och fotboll. Svenskarna glömde all stelhet och deltog med liv och lust. Vi hoppas verkligen att det kan upprepas.

Vid pennan Sylvania och Pelle

Amigos årsfest 2019 - i år med film !

Årets höjdpunkt för föreningen måste ändå vara årsfesten som i år hölls 5 oktober, återigen i Pumpan på Södermalm.

Här träffas alla med någon slags anknytning till öarna för dans, musik och mat från Kap Verde. I år hade bandet *Tres Bandeiras* utökats till sex personer så namnbytet till *As bandeiras* var nödvändigt. Bandet körde sin korta repertoar med bl.a. fina mornas och kryddade det hela med en härlig Boys G Mendes låt. DJ Luisinho körde även han bra musik hela kvällen och fick upp de flesta på dansgolvet.

Filmen *Djon Africa* som visades innan festen var annat dragplåster som bidrog till att antalet besökare i år ökade mot i fjol.

Amigosfesten är en viktig inkomstkälla till föreningen och allt överskott går till stödverksamheten på Kap Verde. I år lyckades föreningen även värva ett antal nya medlemmar vilket är glädjande.

Om ni inte kunde komma i år så håll utkik för nästa års fest, troligtvis i mitten av September blir det !

Vi ses !

Christer - festgeneral Amigos

Rapport från årsmötet

Årsmötet hölls före festen med knappt 20 medlemmar och medförde inga större överraskningar.

Förra verksamhetsåret gick föreningen plus med 5 600 kr, hela vinsten från årsfesten. Kassan den 30 juni var 47 000 kr. Dessutom hade vi 32 000 kr insamlat till projekt. Dessa hade ännu inte betalats ut, dels då en utbetalning gjordes i början av detta året och dels då vi vill ha en buffert för att få kontinuitet i fadderprojektet.

Årsavgiften behålls oförändrad och den gamla styrelsen sitter kvar, utökad med Birgitta Quick.

Sylvia Hermansson rapporterade om fadderprojektet och de goda kontakterna med Black Panthers. Digitaliseringen av deras bokföring är i sin slutfas och har fallit väl ut och de startar nu ett forum där ungdomar berättar om det stöd de fått och hur det går för dem.

Ragnar Ottosson redogjorde för projektfonden. Fonden har under året bidragit till Black Panthers digitaliseringsprojekt men inte haft resurser att medverka i större projekt. Kännedom i Kap Verde om fonden sprids främst genom personliga kontakter och på vår hemsida.

Hållbar framtidsvision för Pregoíça

Pregoíça är en by på ön São Nicolau sydost. Samhället har drygt 500 invånare och har tidigare varit hamn till huvudorten Ribeira Brava, 6 km norr om byn. Samhället är fattigt och har under en lång tid förfallit även om det under de senaste åren fått fler invånare.

Förenings ordförande Leontina Barreto med släkt i Pregoíça deltar i projektet och sammanfattar.

Projektet beskrivs mer utförligt i artikeln "O futuro sustentável da Pregoíça" publicerad i tidskriften *Expresso das Ilhas* 19/12 2018. <https://expressodasilhas.cv/DG08>

Min mamma var Leopoldina Barreto (1937-2007), konstnär och författare, som föddes i Pregoíça. Hennes far var sjökaptan och seglade många skepp härifrån. Även jag är född på São Nicolau där jag bodde till åtta års ålder innan vi flyttade till Göteborg 1967.

Idag bor 11 familjer vid hamnområdet i Pregoíça. De lever under vanskliga förhållanden i det f.d. tullhusets gamla lager och försörjer sig genom traditionellt fiske från dag till dag. Männen ger sig ut på havet flera gånger på morgonen och kvinnorna väntar vid varje ankomst. De reser sedan genom dalarna och bergen i São Nicolau för att sälja fisken. De lever på existensen kant, inte enbart för att de bor vid de branta klipporna i São Jorge-bukten.

De svåra förhållandena har uppmärksammats av regeringen och kommunen, som initierat ett projekt för att rusta upp och förändra byn. Det drivs av den icke-statliga organisationen och samordnaren *Atelier Mar*, M_EIA (Instituto Universitário de Arte, Tecnologia e Cultura) och institutionen för arkitektur vid universitetet i Coimbra (DARQ). Arbetet inleddes för drygt ett år sedan.

När jag var på semester i Kap Verde sommaren 2017 träffade jag nuvarande infrastrukturminister Eunice Silva. Med anledning av min bakgrund, min goda lokalkännedom om Pregoíça, kombinerat med att jag är arkitekt, blev jag då tillfrågad om jag kunde ta fram ett förslag för Pregoíça som en del i deras tänkta satsning för framtida turism på ön São Nicolau.

Detta ledde till presentationsmaterialet "*Vision Pregoíça*" som jag tog fram via mitt arkitektkontor

ORIGO arkitekter i Stockholm. Det består av sju åtgärdsplaner som hänger samman, men är uppdelade i olika tidsprioriteringar beroende på behov och investeringsmöjligheter.

Projektet leds och samordnas av arkitekten och konstnären *Leão Lopes*, rektor för M_EIA (Instituto Universitário de Arte, Tecnologia e Cultura). Förutom elever och lärare från M_EIA i Mindelo består gruppen av lärare och studenter från universitetet i Coimbra, Portugal med professor *Walter Rossa* i spetsen.

Det påbörjades i akademiernas kontor, och fortsatte sedan med besök på São Nicolau och med fyra dagars fältarbete i Pregoíça. Projektet omfattar renovering, konstruktion, hållbarhet och arv där fokus ligger på människor.

"Det förefaller mig som om Pregoíça har betydelse för oss alla", säger Leo Lopes "eftersom det är en idé som har fastnat för evigt. Det har alltid funnits prat om Pregoíça. Det har alltid sagts att vi måste ingripa. Vid varje kommunval har Pregoíça funnits med i programmet och vi har trott att det nu varit dags att samla ihop bidragen som har producerats kring återuppbyggnaden/återintegrering av byn i öns ekonomi och skrida till verket" säger Leão Lopes.

"Vi utmanar oss själva och kommer nu att omvandla denna utmaning, i form av förslag, till lokalsamhället. Därefter får vi se vilka utmaningar lokalsamhället lägger på våra förslag. Det kommer säkert inte att vara detsamma. Och jag hoppas att det blir bättre" avslutar Walter Rossa.

Dess första mål var givet från början, att förbättra fiskarnas levnadsförhållanden och att renovera hamnen. Under de fyra dagarna fältarbetet pågick utvecklades projektet ytterligare. Man sökte lösningar som gav hållbarhet och hittade svaret i turismen och i omvandlingen av ett område inlagat i bitar till ett attraktivt utrymme, Pregoíça-labbet.

CASA DE MEMÓRIA LEOPOLDINA BARRETO som ligger i Pregoíça fungerade som platskontor för gruppen. Och redan här började det nya Pregoíça ta form på pappret.

Framtiden för Pregoíça kan sammanfattas i åtta delar:

- En detaljplan som ska reglera bebyggelsen;
- Renovering av offentliga utrymmen som kommer att innefatta en ny gata parallellt med den lilla marginalen som finns;
- Ombyggnation av hamnen, som kommer att fokusera på turism (främst sportfiske) och hantverksmässigt fiske, vilket inkluderar en båthanteringsvinsch och en plattform för lyftning av lasten.
- En liten industri för torkning och saltning av fisk på toppen av byn, med huvudsyftet att skapa en nischprodukt;
- Atlantpoolen, en infrastruktur av allmän karaktär för att betjäna turisterna och i synnerhet invånarna på ön;
- Pregoíça-labbet, som kommer att installeras i den gamla tullen, kommer att ha ett tolkningscenter, teknisk kontor och mottagning för bokningstjänst av lokalt boende;
- Multifunktionscentret, som ska utmynna ur renoveringen av de två viktigaste byggnaderna i strandområdet kommer bli ett utrymme för socialisering och verkstäder för att öka lokal produktion;
- En del av bostadsdelen kommer att renoveras, den andra byggas om från grunden.

I somras fick jag besked av Leão Lopes att projektet nu slutligen är klart att dras igång. De kommer etablera ett platskontor i Pregoíça och CASA DE MEMÓRIA LB kommer spela en central roll i etableringen även denna gång, vilket är väldigt roligt såklart.

Men roligast av allt är att de "bortglömda" Pregoíça-borna äntligen ser ut att få ta del i ett projekt som syftar till att förbättra deras livsvillkor. Och som också åter kan komma att sätta Pregoíça, med sin stolta historia, på kartan.

HURRA!

Leontina Barreto

Framgångsrika kitesurfare

I år hade Kap Verde fem tävlande med i finalen av Kitesurf VM som ägde rum i Preá, Ceará, Brasilien.

Kapverdiern Airton Cozzolino vann mästerskapet och Mitú Monteiro kom tvåa. Under åren har Kap Verde visat utmärkta prestationer inom denna sport med höga placeringar på världsrankingen. GRATULERAR!!

Airton Cozzolino

Visste du att...

blomman Echium Vulcanorum bara finns på en enda plats på jorden, på vulkanön Fogo i Kap Verde.

Det är en sorts blomma som hör till Boraginacea familjen. Den blommar i vitt och blått, och är känd på Fogo som "Língua de vaca" (Kotunga). Växten är utrotningshotad bl.a för de höga temperaturerna på Fogo, men även för att den uppskattas av öns getter. Åtgärder har vidtagits för att bevara arten och en population finns numera bevarad i nationalparken i Bordeira regionen på ön.

Snart är det Jul igen

Och vi vill återigen påminna om att du som julklappkan ge bort en gåva till Black Panthers och daghemmet Mini Black.

Eller varför inte ett medlemskap i Amigos de Cabo Verde?

Vänskapsföreningen
Amigos de Cabo Verde
Med kärlek och engagemang för Kap Verde

Gåvobrevis

Foto: Janne Hellman

En gåva på ..... kronor har givits till fadderverksamheten

För att göra det lättare har vi tagit fram ett särskild version av ACV:s **Gåvobrevis**, som följer med som bilaga i tidningen.

Sätt in ett valfritt belopp på föreningens plusgiro 921238-2. Märk med *Black Panters* och fyll i beloppet på gåvobrevet.

Mornamusiken blir världskulturarv

Kap Verde presenterade i mars 2018 musikstilen Morna som kandidat till världskulturarv och fick den 8 november i år en positiv indikation av Unesco. Det slutliga beslutet har nu officiellt tagits av en mellanstatlig kommitté som nyligen sammanträtt i Bogotá. Detta är en viktig och glädjande nyhet för Kap Verde och Kapverdier.

Morna är en musikgenre som spelas med akustiskt instrument som återspeglar Kap Verde-befolkningens verklighet av att bo på öar, romantiken i dess trubadurer och landets kärlek, och längtan. Morna har blivit känd över hela världen under de senaste decennierna genom olika artister men främst genom sångerskan, Cesaria Évora.

- *Kära Kapverdier, jag är lycklig, hedrad och privilegierad att informera er om att UNESCO: s experttekniska kommitté idag har godkänt Mornadokumentet som immateriellt kulturarv*" skriver Kap Verdes kulturminister Abraham Vicente på sin Facebooksida. Beslutet kommer att ratificeras i december "men nationen kan redan fira", skriver han.

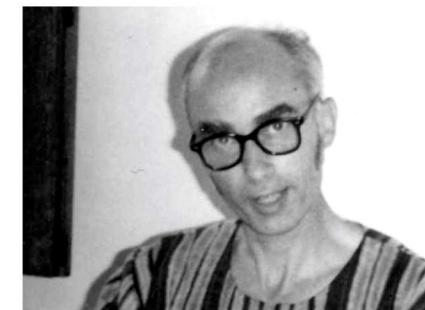
Bidrag till Black Panthers

Kap Verdes honorärkonsul Filomena von Zeipel har privat ordnat ett lotteri på ett möte med kapverdier i Göteborg och informerat besökare till konsulatet och dess hemsida om vår verksamhet. Detta har lett till att hon kunnat skänka 4.000 kr till vår fadderinsamling, för vilket vi framför vårt stora tack.

Storslagen julklapp till Amigos och Black Panthers

Vi har just nåtts av beskedet att stiftelsen Abanso ska upphöra och vill av de pengar som finns kvar i stiftelsen skänka 50.000 kr till Mini Black/Black Panthers och 20.000 kr till Projektfonden.

Stiftelsen har verkat i över tre decennier på Kap Verde, hela tiden med Dag Lewis-Jonsson som ordförande. Den bildades efter donationer och arv från biståndspionjären Erik Esaieson, den första ARO-iten på Kap Verde och en av grundarna av Amigos.

Erik Esaieson

Stiftelsen har stött projekt på Kap Verdes landsbygd där utbildning, kultur och sociala frågor prioriterats. Ett stort projekt har varit byggande av ett aktivitetshus i byn Godim på ön Santiago med förskola, skolkök och möteslokal. Stiftelsen har också totalfinansierat ett nytt kvinnohus i S Domingos till OMCV, Kap Verdes kvinnoorganisation, finansierat upprustningen av flera andra av OMCV:s lokaler på Santiago och medverkat i åtskilliga andra sociala och kulturella projekt.

Även stadsförnyelseprojektet PACIM i Mindelo och upprustningen av ett traditionellt hus i Cidade Velha, två projekt med anknytning till vår förening har stötts av Abanso.

Vi tackar för den fantastiska julklappen, som bland annat hjälper Black Panthers att långsiktigt trygga sin verksamhet.

As Bandeiras gjorde stor succé och satte fart på dansgolvet vid årets Kap Verdefest.

Bolinhos Gregos

Här är kakor med riktig Kap Verde-känsla, kanske något att pröva till jul?

Ingredienser

100 gr skalade, rostade, krossade mandlar
250 gr smör
5 matskedar socker
400 gr vetemjöl

Rör ihop socker och smör väl tills blandningen blir jämn och får en vit färg.

Lägg till krossade mandlar och vetemjöl, arbeta ihop degen med händerna. Om degen blir för kladdig, lägg till lite extra vetemjöl.

Sätt ugnen på 180° C och gör i ordning en plåt med bakplåtspapper.

Strö lite vetemjöl på en bänkskiva och kavla ut degen till en tjocklek på 1 cm. Tryck ut cirklar med öppningen av ett glas, och dela på hälften till halv-måneformar. Lägg upp kakorna på plåten.

Grädda i ugnen i ca 12 minuter. Var vaksam, kakorna blir snabbt färdiggräddade.

Vänta tills kakorna har svalnat och strö över florsocker.

Vänskapsföreningen **Amigos de Cabo Verde**

www.caboverde.se

<https://www.facebook.com/groups/AmigosdeCaboVerde/>

Ordförande:

Leontina Barreto, Broddgatan 3
169 69 Solna, tel 070-260 87 57

Redaktör, kassör:

Claes-Göran Ahrén, tel 070-321 09 20

Övrig styrelse:

Sylvia Hermansson, fadderprojekt
Ragnar Ottosson, projektfond
Alicia Borges-Månsson
Luis Santos
Maria Santos Vogt
Per Rathsman
Hans Wessel
Birgitta Quick

Medlemsavgift:

200:- kr, familj 300:-

Plusgiro:

92 12 38-2

Konto för fasta överföringar:

Clearing 9960, konto 3409212382

